III. évfolyam · Celldömölk 1907 szeptember 8. · 36. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Gazdakongresszus.

Pécsett a mult napokban igen jelentős gyülést tartott az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület.

Nekünk, akik jól tudjuk, hogy Magyarország a szó legteljesebb értelmében földmivelő ország, nem lehet figyelmen kivül hagynunk e gyülést.

Nem az ipar ellen, nem a pénzüzletek ellen való állásfoglalás volt e gyülés; de erős hangoztatása annak és tiltakozás is azon törekvésekkel és felfogásokkal szemben, melyek hazánkat is a nagyiparos, vagy tulnyomóan kapitalisztikus államok szerint óhajtják felfogni és viszonyait már most ilyenformán szeretnék berendezni.

E kis cikkben a congresszus legszebb pontját, Mailáth József gr. beszédét óhajtanók igazában bemutatni, de a kérdés természeténél fogva csak itt-ott követhetjük nyomait, mivel a gazdasági, társadalmi kérdések olyannyira össze vannak forrva a politikával és a mi lapunk a politikai mezőkre át nem csaphat.

A szociálisták az ipari munka és a tőke viszonyait látszatra teljesen azonosnak tekintették a gazdasági (földmivelő) munka és az erre forditandó, erre szánt pénztőke kölcsönös viszonyával. De még talán ezen téves jóhiszeműséget sem feltételezhetjük minden szociálista agrárprogrammról, hanem — mint a helyzet mutatja — az u. nevezett „agrárprogrammok" nem egyebek lépes veszszőnél, mellyel hatalmi érdekből összefogdosni, együtt tartani, ugrasztani igyekeztek a földmives munkást.

A kisüzemek, kisbirtokok tönkretételére és a független kisbirtokos osztálynak „proletárrá" tételére irányult — legalább is nálunk — az u. n. szociálisták agrár-törekvése.

Holott az igazi szocializmusnak, amely tudniillik a társadalmon, annak minden osztályán és egyénén segiteni akar, — nem szabad az önálló részeket, igy a kisbirtokosokat sem pusztulni hagynia, sőt minden erejével arra kell törekednie, hogy a nagy tőkével, igy jó beruházással biró nagy gazdaságok minden előnyében részesedjék az is, aki csak, mondjuk, 8 holdon, tehát egypár igás állattal gazdálkodik.

Az állandó, — valóságos részvénytársaságszerü — szövetkezetek, vagy az időről-időre, alkalomról-alkalomra összeálló szövetkezések révén és a folyton sürgetendő okszerüség, belterjesség fokozásával, erre való oktatással, állami segitéssel kell a kicsit is megmenteni, nem veszendőbe engedni.

A jelszó erejével, nem alkudva, nem engedve kell arra törekedni, hogy a magyar föld a magyaroké legyen Ha másképen nem megy, legyen visszavásárlás Szabaduljon ki a kisgazda, nagybirtokos egyaránt a hitel szoritó kezéből.

A bérleteknél is, az eladásoknál is a magyar paraszt érdekeit ne hagyjuk veszni.

Ugy reformálja meg az ország az ő agrárkérdéseit, hogy az ujitás segités legyen.

Ezek a dolgok társadalmi részei az igazi agrárprogrammnak. A magyar társadalom időleges és állandó jólétének forrása és alapja sz agrárkérdések szerencsés megoldása és nyugodt, biztositott helyzete.

Nem félreismerése a helyzetnek, nem is lebecsmérelése nemzetünknek, nem is elmaradott felfogás, sőt még óhajtásnak sem ösdi, ha hazánkat földmivelő államnak mondjuk, sőt kivánjuk. Azt is óhajtjuk azonban, hogy iparunk, a földmiveléssel együtt iparunkat is forgalomba hozó kereskedelmünk is ugy fejlődjék, ahogy földmivelési termesztésünk az ipari fejlődés szükségleteit el tudja látni; de fejlődjék iparunk annyira, amennyire nyersterményt csak birunk termelni s amennyi nyersanyag feldolgozására képes.

Ma nincs arány ipari fejlődésünk és nyerstermelésünk produktumai közt. Sőt nincs arányban a föld valóságos termése és hozomképessége között sem.

Ehhez három dolog szükséges: pénz, jobb hozzáértés és társadalmi nyugodtság. Ez utóbbi megadja a kedvet, az előbbiek a módot arra, hogy a mintaszerü földmivelés mintaszerü ipart teremtsen és akkor majd itthon marad az itthon levő, sőt haza jön az amerikai magyar is és lesz arány a polgári társadalom megélhetési módjai és szükségletei között is.

A kisipar és a pénzszükség.

A legtöbb ember mindig azon panaszkodik, hogy kevés a pénze. Azelőtt, ha olyant akartunk látni, vagy azt akartuk hallani, hogy sok a pénz, — bankok felé forditottuk a figyelmünket, ott még csak emlegették, hogy van sok pénz.

Most már ettől is megfosztott bennünket a változó gazdasági élet. Ma már a bankok sem igen mondják, hogy sok a pénzük.

Ha pedig nincs sok pénz, akkor drága is a pénz, vagyis sok a kamatja, no meg az is vele jár, hogy jobban sürgetik a fizetést.

A kis ember kis hitelre szorul, a „nagy" ember pedig nagyra Igy van az üzlet is.

A gyár sürgeti pénzért a nagykereskedőt, ez a kiskereskedőt, meg a kis és nagyiparost. Ezek mit tegyenek? Sürgetik a vásárló közönséget. Érthető a helyzetük; az anyagban van 30 szá-

RÁCZ GYULA
épület és butorasztalos
Celldömölk (a kőfaragóval szemben).

Elvállal mindenféle asztalos munkát s azt a legszolidabb kivitelben jutányos áron készíti. **Javitásokat gyorsan és pontosan eszközli.**

zalékos emelkedés, a munkabér szintén rohamosan emelkedett. Most pedig megdrágult a pénz is.

Eddig csak érthető a dolog. Hanem mit csináljon most az, aki készfizetésből él, aki ezt nem emelheti, sőt nem is emeltetheti?

Pl. ezelőtt négy évvel a cipő ára 6 frt volt, most 8—8·50 frt.

Szép kilátásaink lehetnek az őszre meg a télre.

Nagy becsülete lesz annak az iparosnak, de még annak a vásárlónak is, aki készpénzzel fizet s aki miatt a kereskedőnek, iparosnak nem kell fizetéseit halasztgatnia.

Nem teszünk szemrehányásokat tehát akkor, midőn bizonyos áremelkedés megokolt, hanem azon törjük a fejünket, hogy mi lesz azokkal, kik hivatalhoz, álláshoz vannak kötve, — megállapitott fizetésük van s ez eddig is épen csak, hogy elég volt. Ezeket irigylik azok, akik kezük munkája után hétről-hétre élnek; ezek viszont azokat, akik munkájuk vagy portékájuk árát emelhetik.

De ne menjünk egymásnak, ezen állapotokon az egyes nem segithet. Az egyes az egyest ne is szidja. — De hát mikor oly jól esik, ha az ember kissé kimérgelődheti magát.

Hja a pénz! Miért is van; vagy ha van, hát miért nincs!?

Fürdői levél.

Irta: TAKÁCS GEDEON.

IX.

(Folytatás.)

Partja regényes. A *Kazán* vidékén persze nincs falu, de a magyar részen sincs. Az első helység, melyet *Tékia* után láttunk, *Milanovác. Draga* királyné nevelkedése helye; mutatták a házat is, hol atyja kereskedése volt. Most is bolt van abban a házban. 2—[illegible] lakósa lehet a községnek. Itt van az emlitett rézbánya is, nagy távolságról sodronypályán hozzák a bánya termékeit.

Ezután jó ideig, óraszámra nem látunk falut, pedig mig ezt elértük, addig is 4 óra folyásig utazott a hajónk. 4—5 házat láttunk egy-egy csoportban, az már falu számba megy. Majd *Gradiste* következett a szerb parton, ott már vászonnal fedett postakocsit is láttunk, telégráf-sodronyt is, mint a megindult kultura csalhatatlan jeleit.

Előbb *Trikule* erőd romjait pillantottuk meg a magyar parton, majd a szép *Galambóc* vár maradványait a szerb oldalon, ezzel átellenben is romok meredeznek, majd a gyönyörű *Ráma* vár romjai kötik le figyelmünket. Esteledik már, mire *Szendrő* (szerbesen *Smelerevo*) nagyszerű romjainak szemléletébe és csodálatába merülünk. Ez az első igazi város, melyet a szerb parton láthatunk, van gyára, élénksége a parton, sőt uszodája is. Gyönyörűen művelt szőlők zöldelnek lankás oldalán. A boldogult *Sándor* királynak is volt itt szép, 20 holdas szőleje és nyaralója. Van selyemtelepe is a városnak; bora hires, még magyar gazdák is jártak ott, hogy a szőlő művelését tanulmányozzák.

A magyar parton *Báziás* vasuti és hajó állomása mutatja a kultúra haladását, a szerb parton nyoma sincs vasutnak. Innen kezdve rétek, dús földek mutatják hazánk őstermelő erejét, a vasutak és hajóállomások, a fel-feltünő tornyok a forgalmát és lakottságát, mellyel a szerb part nem versenyezhet. Pedig Szerbia itt a legkultivaltabb, mig az itteni magyar partról ezt a Dunántullal összehasonlitva nem lehet elmondani.

Sötét este, sőt éjjel volt, 11 óra, mire *Belgrádhoz* értünk. A felcsillanó villanylámpák fénye mutatta, hogy a szerbek fővárosához értünk. Hosszasan hajóztunk a város mellett, be a *Szávába*, mig a kikötőhöz értünk. Azt a forgalmat, amit a »főváros« név kifejez és mintegy megkiván, azt nem találtuk fel. Sok hajó horgonyzott partján, elég jól ki volt világitva a part, de az élet nem igen mutatkozott.

Hajónk *Zimonyba* fordult, ott vártuk meg a nap felvirradását. Már fél 4 órakor a parton voltam (a kolumbácsi legyek ugy sem hagytak aludni, valamint előtte való éjjel Orsován sem alhattam miattok), hogy gyönyörködjem Belgrád festői, panoráma szerű fekvésében. Előttünk a hatalmas Duna, jobbról a nagy Száva siet beléje, mintegy éket üt a két viz közé egy keskeny hosszu sziget, tulközepes magasságu hegy lejtőjén, mint Buda a várhegy körül, terül el a szerb főváros. Zöld fák, ligetek, a Duna és a Száva teszik olyanná fekvését, mellyel nem sok főváros vetekszik.

Zimony maga egy szakadásos hegy lábánál fekszik; részben hegyoldalon, részben lapályban. A nagy vasuti állomás, templomok tornya, a 64 méternyi magasságu millennáris emlékmű mutatják városi külsejét. Innen már vonaton haladtam tova a »kukorica országon« a Szerémségen át. — Mondhatom, hogy gyönyörű vidék ez, de még itt is kivált Karlovic és Péterváród gyönyörű vidéke.

Örömmel néztem e szép vidékeket; de még nagyobb örömmel néztem volna, ha utazásom oka nem a betegség, hanem a szórakozás lett volna.

Kedves Mi-Mó-zám!

Elválásunkkor ugyan megigértük, hogy szorgalmasan tudósitjuk egymást a velünk történt dolgokról, — hanem persze az igéret szép szó! Végre ma megörvendeztettél válaszoddal; a sok-sok ujságra én is szeretnék hasonlóval felelni; csakhogy sajnos, nekem nem volt részem annyi változatosságban.

Leginkább meglepett menyasszonyságod, mert erre az egyre részedről nem voltam elkészülve. Őszinte szivből gratulálok! »Hájfejű« urat én is ismerem s ugy találom, jól választottál, mert az ilyen »hájfejű« férfiak igen jó férjek szoktak lenni. — Nem is hittem volna, Édes, hogy én itt L. — városban ilyen jól érezzem magamat. Nem valami ezer mulatsággal kinálkozó város ugyan, de azért még sem kell az embernek magát halálra unnia. Leveleimből ismered az itteni intelligenciát, tehát azt hiszem érdekelni fog, ha a minapi thea-estélyt lefestem.

Balassa Laciéknál vala a soiree. A házi ur magas, délcég alak, olyan »kardot nyelt« forma. Neje pici, gömbölyű, szókelep asszonyka s mivel soha semmi dolga, semmihez nem ért; főfoglalkozása a — házasságszerzés. De még egy fiatal ur sem akadt lépre. Az tetszik nekem legjobban, hogy ezen szavakkal kezdi a fogást, ha egy szemre való gavallert lát, aki partie-képes: »Mondja, még nem nősül? Szerzek menyasszonyt. Elég lesz 20—25 ezer forint?« (No persze ez a hozomány rendszerint a holdban van!)

Jelen volt az estélyen Székely Károlyné, olyan vékony, mint egy ostornyél s az arca sárga s barna pettyes. Azért ő szépnek hiszi magát. Ő nagysága A—né, jó barátnéja; állandóan együtt kelepelnek s nyelvüket élesitik a más becsületén. S mivel nekem még az ilyen elsőrendű pletyka-gyárban sincs kedvem beállani napszámosnak, hát a hátam megett jól megrostáltak, amit nem mulasztottak el egy más társaságban beadni nekem. A lányok közül ott volt Kutasy Mici, szintén ismered. A kis helyes akkora rózsa-csokrot tüzött fel, mint egy kárfiol, hidd meg, egy tehén sem birta volna le-legelni. (Szónoki nagyitás!) Kedves kis lány, vékony karcsu alak. (A piros reformruhában ugy néz ki, mint egy spanyol-viaszk.) Egy kicsit szörnyű kacér. Abban a könnyü testben a sziv nyom legtöbbet. A fiatal embereket mind maga körül szereti látni, néha egész udvara van.

De érti is az udvartartást és az ugratást. Naponta cserélgeti ideáljait, de hiába várja az igazi Lohengrint.

Gavallér is volt néhány. Többek közt egy falusi fertály-mágnás.

Szegény ördög reggel felé már oly »derült« állapotban volt hogy kocsin vitték haza.

Gyönyörű férfi. Ami annyit jelent: kitűnő emberi állatpéldány s más erkölcsi ulajdonok hiányában ez oldalról dicsértetik.

A társaság nem volt nagy, de szépen volt összeválogatva; éreztem hogy ma élvezni fogok! — Az asztal elég izlésesen volt megteritve, jardinet, sütemény, sültek stb. De minden jól széjjel rakva a házi-asszony parancsára, »hogy minden soknak lássék és semmi el ne fogyjon.«!

Jobboldali szomszédom, egy pici, köpcös házasember, nagy torzonborz bajuszu s összenőtt szemöldökü, olyan mint egy jól táplált mókus!

Baloldalomon? egy fia fiskális ült — s boldogitott óránkint egy-egy szóval. Gondolhatod, mily jól mulattam! Közben kedvenc cigányom huzta szomoru dalaimat pl. azt, hogy: »nem ütik a jogászt agyon«!

11-kor szolgálták fel a theát; egy saját — s egy kölcsönzött szoba-cica. — Reggel 5-ig mégis kibirta a társaság s akkor elszéledtek. A házi ur fel s alá járkálva a termeiben, megelégedetten nyujtogatta hosszu nyakát s egyre azt hangoztatta: »Igazán szép társaság volt ma nálam s jól mulattak«!

Ideáljaimról is irjak? Most érkezett városunkba »Kék szakáll herceg,« aki egy tucat ánynak legkevesebb — egyszerre udvarol, de szeretetreméltó.

Emlékszel közös kedvencünkre? Tudod, arra a sugárszép szőke fiura? Mert hát elegáns férfi csak szőke lehet! — Megházasodott

Nem sajnálom, — ideálnak, jó barátnak való, de férjnek — ments meg uram minket! Hisz ez egy valóságos kukta, egy katica volt. A legjobb háziasszony sem értett ugy a konyhaművészethez, a nagymosáshoz s ruhaelrendezéshez, mint ő.

Gyurkovics mama szerint nem lett volna nehéz a spejzba csukni.

De én nem is akartam.

Még nem vagyok ám szerelmes »nyakiglab« urba, tehát nem sokára hozzátok megyek! A »nők barátját« szeretném meghóditva látni! (Tudod ki az?) Sietek, nehogy elhalasszák előlem.

De Majmuna tündér kisszasszony elővette varrótűit s a szememet már lefogta. Tehát a viszontlátásig üdvözöl meleg szeretettel:

Dinád.

HIREK.

Elindul a vonat...

Elindul a vonat,
Benne lányka ül;
Szivemen ajkamon
Sóhaj fut keresztül.

Elindult a vonat,
Én utána nézek,
Fogva tartja lelkem
Egy fájó igézet.

Tova tünt már régen,
De én csak ott állok...
S arra a vonatra
Hull keserü átok.

— *kis* —

Az evangélikusok egyetemes közgyülé c. Szeptember 29-én lesz Győrött, a magyarországi evangélikusok egyetemes közgyülésével egy pcsolatban, a Luther irodalmi társaságnak a közgyülése. Zsilinszky Mihály dr. volt államt kár, Radvánszky Béla báró elnök fölött emlékbeszéde mond, Kapi Béla körmendi felkész pedig szabad előadást tart a gyülésen. A dunántuli egyházkerületben máris nagyban készülődnek erre az érdekesnek igérkező gyülésre.

Megyei virilisták. A vármegyei legtöbb adót fizetők 1908 évi névjegyzéke összeállittatott s e névjegyzék a megyeház aljegyzői irodahelyiségében megtekinthető.

A jánosházai gyermektelep bizottság. Kornfreind Vince plébános e jánosházai állami gyermektelep-bizottság elnöki tisztségéről lemondott. A telepbizottság Takách Márton celldömölki főszolgabirő elnöklése mellett tartott ülésén az elnöki tisztségre Kemény Simon ig. tanitót, a bizottság jegyzői tisztségére pedig Kemény Simonnét választotta meg egyhangulag. Ugyanezen alkalomból a menhelyi bizottságba választották Kornfeind Vince plébánost és Kósa Gusztávnét.

Gyermekek réme. Szentmiklósfán difteritisz, Egyházas- és Várkeszőn pedig tömeges kanyaró eset fordult elő.

Szinházi hirek. Hideg, szeles időben kezdődtek meg az előadások, az érdeklődés is elég hidegnek bizonyult. Pedig Füredit ismerjük és tudjuk, hogy fáradtságot nem ismer közönségeinek igényei kielégitésében. Az előadások sorozatát a Sabin nők elrablása nyitotta meg, ezt pedig A rang és mód, majd Amit az erdő mesél és Lovag ur követett. Hibát követett el az igazgatóság, midőn társulatával oly észrevétlenül, mintegy titokban vonult be városunkba, holott az érkezést előre plakátoknak kellett volna hirdetni a társulati tagok névsorainak közlésével. A publikumot ismerni kell, igy kivánja ő ezt meg. Az érkezésről csak az ujságot olvasók tudtak valamit, az olcsóbb helyek látogatói ilyent nem olvasván, az előadások megkezdéséről tudomást nem vehéttek. Ilyen a közönség, reklám kell neki. Pedig Füredinek nem kell reklám. Igaz, hogy társulatának legtehetségesebb tagja, Árnyai hiányzik, de méltó utóda lett neki Lomniczi, aki a közönség kedvencévé lett. Eredeti alakitása tökéletesebb már nem lehet; nagyobb társulatnak, sőt bpesti szinháznak is méltó tagja lehetne. Tegnapelőtt mutatkozott be Simon Jenő, akinek a közönség teljes megelégedését tolmácsolhatjuk. Mint bonvivant a női közönség előtt szép sikerre számithat. Balássi Bálint baritonja vonzó hatást kelt, őt minél többször kivánjuk hallani. A társulat régebbi tagjainak játékát külön méltatnunk felesleges. Ismerjük Nagy Mariskát, Szenesinét, Rózsai Russit, mint tehetséges művésznőket; Toidy, Császár, Rovó mindmegannyi primequalitások, akik a sikerben egyaránt méltó osztályrészt vindikálhatnak maguknak. Bokor Tivadar ugyan még novitins a celldömölki Thália rendben, de pénteki rövid szerepe után tehetségét kétségbe vonnunk nem szabad. A jövő hét attraktiókat tartogat számunkra. Az ujonnan szerződtetett tagok examenjére forditjuk figyelmünket, amidőn is a szinre kerülő darabok, ugymint Az ördög, Déryné ifiasszony, Papa leánya, Tolvaj, Kölcsönkért feleség, stb., alkalmasak a tehetségek érvényesitésére. Mint értesülünk, az érkező primadonna a hét egyik estéjén fog fellépni. Csak minél előbb jőjjön, a jót és — szépet mindnyájan kedveljük.

Felülfizettek a mult szombaton Dukai Takách Judit szoboralap javára rendezett műkedvelői előadáson: dr. Maróthy László (Káld), dukai Takách Ferenc (Duka) 11--11 K, Berzsnnyi Dezső, Bárdossy Imréné (Mesteri), özv. Gayer Gyuláné, özv. Horváth Elekné, dr. Móritz Dénes, dr. Porkolál Mihály, Radó Dénes (Sömjén) 10—10 K. dr. Ostffy Lajos (Szombathely) 7 K, Maróthy Győző (Zsédeny), Remete Dénes (Ság). dr. Wagner Lőrinc 6—6 K, Bisitzky Ödön, Bisitzky András, Göttmann Bódog, özv. Káldy Gyuláné (Káld), dr. Király János, Klein testvérek, Kondor József, Sebestény Izidor (Pápoc), özv. Takách Imréné, özv. Zathurecky Gézáné, dr. Deutsch Samu 5—5 K, Károlyi Margit, Kelemen Tivadar. Merkly Ede, Mészáros János, Németh Márkus, Vadászy Pál (Izsákfa), Zaborszky Sándor 4—4 K, dr. Berzsenyi Jenő (Sömjén), dr. Brunner Ferenc, Bischitz Károly, özv. Bakonyi Józsefné, özv. Horváth Józsefné, Hónig Sámuel, Krausz Mihály, dr. László Kálmán (Szombathely), Mód Lénárd (Simonyi) Polczer Dezső, Princz Ferencné (Nagykanizsa), dr. Pletnits Ferenc, Reindl István, dr. Szabó Imre, Wallner Sándor 3—3 K, dr. Csanády Pál (Budapest), dr. Guary Leoné (Szombathely), dr. Géfin Lajos, özv. Grosz Henrikné, Neuhauser Imre, Pálovics József, Szalay József, Takách Márton, Ükös, Vidos Józsefné (Mihályfa), Vincze, Weöreös Sándor (Csönge) 2—2 K, Blettler L. Pál, Fülöpp László, Heimler Kálmán, Herzfeld Mór, Hegedüs Sándor. Hoffhauser Sándor, Jurecz György, Kálmán Jenő, Kemény József, Károlyi József, Kovács István Mikolás Kálmán, Nagy Gyula, Patyi Jónás, Platschek Manó, R. E., Scheiber Mór, Scheiber Ernő (Csimpa), özv. Schwarz Hermanné, Steiner Jenő (Válicska), Wittmann Adolf 1—1 K, Kovács Lipót 50 fill. Bevétel 711 korona 30 fill. kiadás 420 kor. 15 fill., igy a tiszta haszon 281 kor. 15 fill.

Ribillió az állomáson. Folyó hó 2-án nagy patáliát csapott egy vásári csapat a helybeli állomáson, miután előzőleg a mámoros jókedv poharából néhány kortyot hörpintettek. A csinált jó geseft örömétől áthatva, néhány pápai (vallás mellékes) kiránduló épen hazatérőben volt, midőn a személyszállitásra berendezett délutáni gyorstehervonatba a portás beszállitotta az utasokat. Atyánkfiai a napi fáradalmak után pihenni kivánván, kényelmes helyet kerestek maguknak, amit bizony vásáros időben találni nem lehet. Midőn a forgalmi szolgálattevő erről az utasokat felvilágositotta és a kocsiban itt-ott elszórtan levő üres helyeket számukra megmutogatta, a bosszuság érzete kitört belőlük végképen és a szolgálattevőt az egész vasuttal és vasutassággal együtt a legválogatatlanabb szitkokkal és kifejezésekkel illették, sőt az időközben meginduló vonat lépcsőjére kiállva, fenyegetőztek és szidalmazták tovább a vasutiakat. A szolgálattevő erre leintette a vonatot, mire az megállt és felhivta az utasokat, hogy személyazonosságukat illetőleg igazolják magukat. Szidalmak áradatát zuditván erre a szolgálattevő ellen, a felhivásnak eleget tenni nem akartak, mire felhivattak, hogy szálljanak ki a vonatból. A renitenskedők ezt is megtagadták, mire néhány vasutas őket erővel iparkodott a kocsiból eltávolitani. Lábukat az ajtónak feszitve álltak ellen az erőnek, sőt azzal fogadták a kocsira fellépő vasutasokat, hogy őket agyba-főbe kezdték verni, mire bizony ezek se maradtak tétlenül. Miután a kiszállitás kisérlete most sem sikerült, a vonatban levő két csendőr szóllittatott akcióba. Erre Weisz Samu pápai ruhakereskedő és Weisz Lipót ugyanottani szabó már engedékenyebbeknek bizonyultak, miután a csendőri nyakoncsipésre kiszálltak, Schiffer Viktor kántor, mint főkorifeus azonban a vonat ellenkező oldalán szökni akart. A szemfüles vasutasok ezt is észrevették és elfogták, mire ismét egy kocsira ugrott fel és itt a kocsi illemhelyére ugrott be, ahonnan ugy kellett kivonszolni. Ő kántorsága erre a szó szoros értelmében a kocsiból kidobatott. A vonat ismét megindult, de a rakoncátlankodók szépen visszamaradtak és nagynehezen, miután a hatósághoz való átkisérés helyeztetett kilátásba, nevüket megmondották. Az illető kihágást követők ellen a hatóságnál feljelentés tétetett.

Elfogott gépügynök. A celldömölki csendőrség kedden ejjel elfogta Hirschler Jenő budapesti gépügynököt, aki ellen több helyről adtak már ki köröző levelet. Az elfogott szélhámos elemte tagadta kiletét, de később töredelmesen beismerte bűnösséget. A csendőrség szerdán szállította el Hirschlert a pestvidéki kir. törvényszék fogházába.

Mi okozza a vakbélgyulladást? Battie orvosprofesszor, mint londonból jelentik, szenzációs felfedezést tett. A vakbélgyulladásról, amely mostanában olyan rettenetesen pusztít, kimutatja, hogy a kenyérrel vesszük magunkba. A malmok ugyanis acélhengerekkel őrlik a gabonát. Ezekből a hengerekből apró, észrevehetetlen kis részecskék jutnak a kenyérbe, az ember megeszi, de meg nem emészti, hanem a vasrészecskék lerakodnak a vakbélbe. Évek hosszu sora alatt annyira megnövekedik a vasmennyiség az ember hasában, hogy gyulladást okoz. A vakbélgyulladás hirtelen nagy elterjedése azzal az idővel kezdődött, amikor a malomkövek helyett acélhengereket kezdtek használni a malmok.

Üzletmegnyitás. Krausz Mihály mészárosmester uj, a legkényesebb ízlésnek megfelelő húsesarnoka a mai napon a Központi kávéház mellett megnyitott. Az üzletmegnyitás alkalmából az üzlet tulajdonosa Károlyi Antal intai uradalmából mintagöbölyöket vásárolt, amelyek egyike ma délelőtt fél 11 órakor a helybeli rezesbanda kíséretével, szallaggal feldiszitve fog a közönségnek bemutattatni, mely után az állatot a vágóhidra hajtják és ott azonnal levágják. Husa a mai nap délutánján az üzlet kirakatában látható lesz.

Figyelembe ajánljuk t. olvasóinknak Németh László uri szabó *mai* hirdetését.

Mestertanfolyam asztalosok részére. A kereskedelemügyi miniszter október hó elejével kezdődő s 8 hétig tartó mestertanfolyamot rendez az ujpesti állami faipari szakiskolában asztalosmesterek és segédek részére. E tanfolyamra jelentkezők felkiismeretes képzésben részesülnek a műhely- és szakrajzban, valamint a könyvvitelben, üzleti levelezésben és költségvetésben. Müizlésük fejlesztése mellett elsajátitják az asztalos-ipar legmodernebb vivmányait. A jelentkezők: mesterek érdem szerint heti 18—24, segéd érdeme szerint heti 12—18 koronáig terjedő ösztöndijban részesülnek. Jelentkezések iparigazolvánnyal, segédek munkakönyvvel vagy azt helyettesitő működési bizonyitvány, születési bizonyitvány s esetleg ipariskolai bizonyitványukkal felszerelt bélyegtelen kérvények szeptember 15-ig az állami faipari szakiskola igazgatóságához Ujpest, Árpád-ut 131. szám intézendők.

Mit isztok gyerekek? A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhivta Vasvármegye kir. tanfelügyelőjét, hogy az összes tanintézeteknek kérdeztesse meg a jövő nemzedéket, a diákot, hogy: 1. A tanuló naponta mennyi és milyen szeszes italt kap? 2. Ha kivételesen iszik csak szeszes italt, mikor és mennyit? 3. Milyen befolyása van a tanuló alkoholfogyasztásának a tanulásra és magaviseletre? 4. Szülője, orvosa, vagy ki nyujtotta először és mikor az alkoholt?

A mulatóhelyekről kitiltott gyermekek. Vasvármegye törvényhatósága mult év november 26-án szabályrendeletet alkotott a tizenöt éven alul levő, valamint életkorra való tekintet nélkül az elemi iskolákba járó gyermekeknek a nyilvános helyekről való távoltartása tárgyában. A belügyminiszter tegnap érkezett leiratával jóváhagyta az alkotott szabályrendeletet.

Tűz mindenfelé. A héten járásunkban több helyen tűz pusztitott, mindenütt tetemes kárt okozva. Igy f. hó 2-án Csöngén Finta Józsefnek 1800 K, Elekes József és Dorma Jánosnak 300 K, Kis Ferencnek 300 korona, Simonyiban Vajda Ferencnek 500 K-ája égett el különféle javakban.

NYILTTÉR.

(Az e helyen közöltekért felelősséget a szerkesztőség nem vállal.)

Nyilatkozat.

A »Kemenesvidék« mult vasárnapi száma a cigánykérdés megoldásával foglalkozván, arra mi alábbi megjegyzéseinket tesszük:

A dánosi és gyóni borzalmas esetekből kiindulva, a bölcseségnek nem éppen teljességével megáldott cikkiró ugyancsak blamirozta magát, midőn a *cigány* szó fogalma alá a magyar zenész cigányokat is befoglalja és a kegyetlenül féktelenkedő kóbor cigányokkal (quasi) azonositott bennünket, erkölcstelenségnek nyilvanitván azt, ha a magyar cigány szivét, lelkét hegedüjébe helyezi és — az ő kifejezésével élve — *szipolyozza* azt, akinek a muzsika tetszik. Az ostobaság non plus ultrája az egész theoria, melyben egyik gondolat a másiknak ellentmond. Alább ugyanis azt süti ki a bölcsek bölcse, hogy a magyar cigány nem tud semmit. Hát ő ostobasága akkor hogyan állithat olyant, hogy a mi muzsikánk tetszik. — Általában csupán e két alternativa állhat fenn: Vagy tudnak a magyar cigányok zenélni, vagy nem. Ha tudnak zenélni, akkor őket alaptalan gáncs érte; ha nem tudnak játszani, akkor az ő játékuk nem tetszhetik és senkit vele *szipolyozni* nem tudnak. Ha pedig csak egyes esetekről van szó, mint kivételről, akkor tisztelt »Kemenesvidék«, ne álljon vele a közönség elé és olyan témáról zengedezzék, amihez jobban ért, mert a közönség előtt, aki bennünket jobban tud értékelni, nevetségessé teszi magát.

A magyar zenész-cigányok az egész világon értékkel birnak, ha ismerik a kottát, ha nem. A mi zenei tudásunkkal semmiféle náció sem versenyezhet még akkor sem, ha műzenéről van szó. Igen »Kemenesvidék«, ezt önnek itt palam et publice állitjuk. A budapesti elitmulatságok egyike sem nélkülözheti a magyar cigány-zenét, bár a nagyobb parádé [illegible] Vigadni, busulni csak a mi játékunk hatása alatt lehet, csakis abból ri ki az érzés és ez teszi közkedveltté zenénket mindenütt, idegenben is a fejedelmi udvaroknál és mindennek daczára folyton nélkülözünk és szegényes viszonyok között élünk.

Ez utóbbi megjegyzésünket azért tettük még, hogy az álbölcselkedő cikkiró ama kijelentését, hogy mi *szipolyozunk*, ezzel is agyonüssük.

Ennyit tartottunk szükségesnek kijelenteni a magunk részéről, egyebként az ten tisztelt közönség szives veleményére hivatkozunk, hogy miben áll az, tessék a cikkirónak hozzáfordulni, az igazság szava ott nyilvánul meg. Arra azonban figyelmeztetjük, hogy jövőre hálásabb themát pengessen, amihez jobban ért, ne a cigányok hegedüjét.

Hogy mi értünk annyit a zenéhez, mint a »Kemenesvidék« szerkesztője az ujságiráshoz, annyi szent igaz.- ugyebár nagyérdemü közönség?

Celldömölk, 1907 szept. 7.

Sárközi Géza és zenekara.

Szerkesztői üzenetek.

Ifjuság B. Európa legnagyobb folyója a Volga, mely orosz parton ömlik a Kaspitengerbe.

Válaszuton. Ilyen ügyekbe mi nem avatkozhatunk.

K. L. Bpest. Térszüke miatt jövő heti számunkban folytatjuk.

Tájékoztató.

Ingyen hirdetés előfizetőink számára.

Azon neveknél, hol helyiség megnevezve nincs celldömölki lakosok.

Almási János **fűszer-,lisz'- és festék kereskedő** Dömölki-u.
Baross Imre **sütődéje** Kis-utca.
Béres Sándor **uri és női cipész** Kossuth-u.
Bokor Károly **ácsmester,** Szalay-telep.
Bödör József **hentes-üzlete és husfüstölődéje,** Jánosházán.
Bors Lajos **férfiszabó.** Egyházashetye.
Czuppon Sándor **hentes,** a róm. kath. iskola épületében.
Özv. Deim Sándorné **Központi Kávéháza.** Kossuth Lajos-u.
Engelsz Ferenc **fodrász és borbély,** Vásártér-utca.
Fábián Dezső **kovács-mester.** Pápai-u.
Gayer Gyula **fűszer-, festék- és lisztkereskedése,** Szentháromság-tér.
Gáspár Kálmán **fodrász és borbély,** Kossuth Lajos-u.
Guttmann Adolf **polgári és egyenruha-szabó,** »A tulipán«-hoz. Róm. kath. fiuiskola.
Gerencsér András **uri és női cipész,** Vásártér-utca.
Günsberger Ignác **szesz- és bornagykereskedő,** Ság.
Hubert Pál **vendéglős.** Csönge.
Herzfeld Mór **Csornai gőzmalom lisztfőraktára,** Kossuth Lajos-u.
Hoffmann Miksa **épület- és tüzifakereskedő,** Sági-utca.
Horváth János **kőmives-mester,** Jánosháza, Uj-utca.
Hubert Samu **vendéglője** a »Bárány«-hoz Sági-utca.
Horváth János **kovács,** Magyargencs.
Jánosa Pál **cipész,** Ferenc József-utca.
Klein Jakab **kávés,** Uj-kávéház. Kossuth-u.
Klaffl Gyula **cipész,** Erzsébet-u.
Krausz Mihály **mészáros,** Sági-u.
Kiniczky Lajos **műlakatos,** Dömölki-utca
Király József **kőmives és épitkezési vállalkozó,** Jánosháza.

Segédjegyző

800 korona fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Kiadó lakások.

A volt SAS-szálloda egy, két és háromszobás lakásokká a mai kor igényeinek teljesen megfelőleg átalakitatott

Lakások 1907 október 1-ére kiadók.

Bővebb felvilágositást **WENDLER RÓZA** kisasszony ad a volt SAS-szállóban

KIADÓ PÉKÜZLET.

Kemenesmagasiban a Tulok-utcában egy jó forgalmu

péküzlet

szeptember hó 1-től kedvező feltételek mellett bérbeadatik.

Bővebb felvilágositást az érdeklődőknek a **Kemenesmagasi Szövetkezet** nyujt.

Eladó ház.

Celldömölkön (N.-Dömölk) Vintze József örököseinek háza szabad kézből azonnal eladó, esetleg okt. 1-től bérbeadandó, amely áll két szoba, egy konyha, egy kamra, istálló, egy pajtából és melléképületekből. A terület áll körülbelül ezer négyszögöl területből.

Bővebb felvilágositás kapható ugy lapunk szerkesztőségében, valamint **Ihász Antal** urnál Vasuti-utca.

Uj szikvizgyár.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b tudomására, hogy **Celldömölkön, az Erzsébet-utcai házamban**

szikvizgyárt

rendeztem be, melyet már meg is nyitottam

A n. é. közönség minden időben **jégbehűtött szikvizet,** ugyszintén **málna- és citrom-szörpöt** szerezhet be nálam

Magánházakhoz bármily kis mennyiségben is szállitok szikvizet.

Egészségügyi szempontból a tisztaságra a legnagyobb gondot forditom.

Kérem a nagyérdemü közönség becses pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

KLAFFL GYULA.

Tanoncul

elvétetik egy jó házból való fiu, bármily vallásu **HILLER MÓR** rőfös üzletében **CELLDÖMÖLK.**

MEGNYILT

Gáspár Kálmán

hygienikus fodrász-terme CELLDÖMÖLK Uj-kávéházzal szemben.

Állandó raktár:

Rogcr és Gallet-féle Párizsból ibolya stb. féle **illat** 6—12 K-ig. **Roger és Gallet**-féle finom **szappanok** 1·60—3 K-ig drbonként. **Maubert**-féle (Párizs) rizsporok és cremek, különféle válogatott illatokban drbonként 1·40—4 K-ig.

Maubert-féle 3 és 4 Leichner 1·60 és 2·40 K. Kielhauszer-féle abázia 2 K. **Margit** (Földes-féle) 1.20 K, rizsporok.

Kielhauszer H.-féle illat mindennemü illatban 2—10 K-ig, a legdusabb választéku szappanaiból különféle válogatott illatokban, mik különösen felemlitésre méltók: Ibolya glycerin 1·20 K, Szelence (Flieder) 1·40 K, Széna (világhirü) 1·60 K, Speick 1 K, Tojás-olaj nagy 50 f. és gyermekszappan 50 f — és az összes szappanféléi raktáron.

Margit-crém 1 K

Brázay-féle **Calogén** drbja 60 f.

Kalodont 70 f. **Szalycil szájviz** 1·40 K, **fogpor** 40 és 80 f, **Dr. Róbert Grensil**-féle uri, női és gyermek-fogkefék, melyekért jótállok, hogy szőre soha nem hull ki, 1—2 K-ig. **Petral-viz** 2·50 K, a haj kihullását meggátolja és a fej-korpát teljesen egész biztosan eltávolitja, egyedül csak nálam kapható. **Gáspár**-féle **bajuszkötők** 1 és 1·50 K. Tiszaujlaki **Brilliantinok**, bajuszpedrők, **nemzeti Rujkó**-féle, Jászberényi **Huba**-féle **kinyomó** fehér és barna szinben, kölni vizek, **Tátrafüredi** fenyő illat, Kielhauszer-féle **szoba füstölő,** női óvszerek, Francia gumi különlegességek, szigoru titoktartással.

Béres Sándor

uri és női cipész

CELLD MÖLK, Kossut-u., kőfaragóval szemben.

Készit a mai kor igényeinek teljesen megfelelő férfi-, női-, és gyermekcipőket jó anyagból, mérsékelt áron.

Vadász- és lovagló-csizmákat, továbbá fájós lábakra speciál cipőket

Javitások pontosan és jótányos áron azonnal eszközöltetnek. — Mindennemü cipőtisztitó szerek legjutányosabb árakon!

Férfi-szabó divatterem.

Tisztelettel hozom Celldömölk és vidéke n. é. közönségének tudomására, hogy **folyó évi szeptember hó 3-án Celldömölkön, a Kossuth Lajos-utcában (Simon Sándor ur házában)**

férfi-szabó divattermet

nyitottam.

Készitek a mai kor igényeinek megfelelő polgari-, papi- és egyenruhákat.

Bel- és külföldön szerzett több évi tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy m. tisztelt rendelőimet minden tekintetben kifogástalanul kielégithetem.

Kitünő francia szabás! — Mérsékelt árak!

B. meghivásaikat kérve, vagyok kiv. tisztelettel

Németh László

uri-szabó.

Ma nyilott meg

Celldömölkön, a Központi Kávéház mellett **Krausz Mihály** mészáros fényesen berendezetts az egészségi követelményeknek és legkényesebb izlésnek megfelelő

huscsarnoka.

Naponta csakis elsőrendü hizott marhák kerülnek vágatás alá!

A n. é. közönség saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha husszükségletét itt szerzi be, mert minden időben friss hust vásárolhat.